

J. (Jenny) Vlemmings (links)

Jurist en vakredacteur Schuldhulpverlening, Wolters Kluwer Schulinc.

E.F.C. (Eva) Timmermans (midden)

Beleidsmedewerker, Bureau Wsnp.

P.A.M. (Pauline) de Wit-van Schie (rechts)

Beleidsmedewerker, Bureau Wsnp.

Trouwen en besparen op notariskosten: goedkoop of duurkoop?

Heeft je cliënt een partner? Is er een (beperkte) gemeenschap van goederen? Het lijken makkelijke vragen op het eerste tabblad van de Vtlb-calculator, maar toch zien we dat dit in de praktijk regelmatig misgaat. En dat leidt tot een foutieve Vtlb-berekening met grote gevolgen voor het vrij te laten bedrag en de afloscapaciteit.

In dit artikel laten we een casus zien waarin een samenwonend stel de financiën volledig gescheiden houdt omdat een van de twee schulden heeft. De een betaalt kostgeld aan de ander. Ze besluiten te gaan trouwen. Omdat ze hebben gehoord dat er tegenwoordig geen gemeenschap van goederen meer zou zijn, gaan ze niet naar de notaris. Dat heeft flinke gevolgen en komt ze duur te staan. Hoe dat kan lees je hieronder.

Wat is de situatie?

Ali & Aafke hebben een relatie. Ali huurt een woning en Aafke is bij hem ingetrokken. Omdat Aafke schulden heeft, hebben ze de financiën niet gedeeld. Aafke betaalt maandelijks kostgeld aan Ali. Aafke schakelt hulp in om tot een oplossing van haar schulden te komen. Zij doorloopt tot nu toe met succes een minnelijke schuldregeling bij de gemeente.

Vervolgens gaan Ali & Aafke tijdens de schuldregeling trouwen. Omdat ze hebben gehoord dat er tegenwoordig geen gemeenschap van goederen meer is, denken ze geld te kunnen besparen door geen huwelijkse voorwaarden op te laten stellen.

De overige relevante gegevens voor de Vtlb-berekening zijn:

- Salaris Aafke: fiscaal € 2.300,00, netto € 2.076,75
- Aafke werkt 5 dagen per week, enkele reis is 43 kilometer
- Salaris Ali: fiscaal € 3.000,00, netto € 2.498,17
- Ali hoeft maar 2 kilometer te fietsen naar zijn werk
- Bruto vakantiegeld 8%
- Geen andere inkomsten, geen toeslagen
- Premie zorgverzekering € 130,00 p.p.

- Kale huur per maand € 800,00, geen servicekosten
- Kostgeld van Aafke aan Ali: € 600,- p.m.

Hoe bereken je het Vtlb van Aafke, zowel voor als vanaf het huwelijk? En wat betekent dit voor de afloscapaciteit?

Theorie wel/geen (beperkte) gemeenschap van goederen

- Zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap kan er geen gemeenschap van goederen ontstaan. Het delen van de financiën of een (notarieel) samenlevingscontract zorgt dus niet voor een gemeenschap van goederen.
- Bij een huwelijk* gesloten vóór 1-1-2018 zonder huwelijkse voorwaarden is er een volledige gemeenschap van goederen.
- Bij een huwelijk* gesloten ná 1-1-2018 zonder huwelijkse voorwaarden is er nog steeds een gemeenschap van goederen. Dit is een beperkte gemeenschap van goederen, die start vanaf het huwelijk. Het inkomen vanaf het huwelijk is dus gemeenschappelijk.
- Bij een huwelijk* met huwelijkse voorwaarden bepaalt de inhoud van de huwelijkse voorwaarden of er een gemeenschap van goederen is. Want in de huwelijkse voorwaarden kan je allerlei dingen afspreken: een volledige gemeenschap van goederen, volledige uitsluiting of een tussenform. Vraag dus altijd de huwelijkse voorwaarden op.
- Alleen als in de huwelijkse voorwaarden staat dat de inkomsten volledig gescheiden blijven, zet je (beperkte) gemeenschap van goederen in de Vtlb-calculator op *Nee*.
*wat geldt voor een huwelijk, geldt ook voor een geregistreerd partnerschap

Vtlb berekenen voor het huwelijk

Ondanks dat Aafke kostgeld betaalt, tellen Ali & Aafke toch als partners. Dat komt omdat het betalen van kostgeld (en/of hebben van een kostgeldovereenkomst) niet voorkomt dat een stel als partners wordt aangemerkt. Je kijkt namelijk naar de daadwerkelijke situatie. Ali & Aafke hebben een relatie en wonen samen, dus worden aangemerkt als partners.

Dit betekent dat je voor de Vtlb-berekening van Aafke het veld 'Partner aanwezig' op *Ja* zet. Ook vul je de inkomsten en uitgaven van Ali in bij de tabbladen 'Inkomen partner' en 'Uitgaven partner'.

De huur, die Ali in deze casus betaalt, vul je in op het tabblad 'Uitgaven'. Het kostgeld vul je niet in de Vtlb-calculator in. Want dat is slechts een interne afspraak tussen Ali & Aafke en die is niet relevant voor de berekening van het Vtlb.

Over de periode voordat Ali & Aafke getrouwd zijn, zet je het veld (beperkte) gemeenschap van goederen op *Nee*. Zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap kan er namelijk geen (beperkte of volledige) gemeenschap van goederen tot stand komen.

Vtlb berekenen vanaf het huwelijk

Ook vanaf het huwelijk zijn Ali & Aafke natuurlijk nog steeds partners. Dus daarvoor geldt hetzelfde als hierboven beschreven.

Wat wel verandert door het huwelijk is dat er een (beperkte) gemeenschap van goederen ontstaat. Ali & Aafke hebben geen huwelijkse voorwaarden laten opstellen. Daarom zet je het veld (beperkte) gemeenschap van goederen op *Ja*.

We merken regelmatig dat er verwarring bestaat over het nieuwe huwelijksvermogensrecht. Zo wordt soms gedacht dat er tegenwoordig geen gemeenschap van goederen meer is. Dat is niet juist. Sinds 1 januari 2018 geldt namelijk het volgende als je trouwt zonder huwelijkse voorwaarden:

- Bezittingen en schulden over de periode vóór het huwelijk blijven apart
- Maar alles wat je opbouwt of verkrijgt (zoals salaris) vanaf het huwelijk is wél gemeenschappelijk¹

Er is dus bij huwelijken die gesloten zijn na 1 januari 2018 nog steeds een gemeenschap van goederen en die start vanaf het huwelijk. Want wat je opbouwt of verkrijgt vanaf het huwelijk is gezamenlijk. Maar omdat de

Theorie wel/geen partners

- Om te beoordelen of je cliënt een partner heeft, kijk je of er sprake is van wederzijdse verzorging. Bijvoorbeeld: samen zorgen voor kinderen of huisdieren, samen eten, voor elkaar koken of elkaars was doen. Bij zogeheten wederzijdse verzorging, tellen je cliënt en diens medebewoner als partners.
- Om partners te zijn voor het Vtlb, hoeft er dus geen sprake te zijn van een liefdesrelatie.
- Het betalen van kostgeld (en/of hebben van een kostgeldovereenkomst) heeft geen invloed op de beoordeling of je cliënt een partner heeft.
- Is er geen wederzijdse verzorging en telt de medebewoner dus niet als partner? Dan is het een zogeheten meerderjarige inwoner. Zie daarvoor paragraaf 6.1.1 van het Vtlb-rapport.

bezittingen en schulden over de periode vóór het huwelijk apart blijven, wordt dit een *beperkte* gemeenschap van goederen genoemd.

Wat zie je in de Vtlb-berekening?

	Voor huwelijk	Vanaf huwelijk
Totaal netto inkomen Aafke excl. VT	€ 2.076,75	-
Totaal netto inkomen Ali excl. VT	€ 2.498,17	-
Totaal netto inkomen gezamenlijk excl. VT	-	€ 4.574,92
Vtlb Aafke	€ 1.675,46	-
Gezamenlijk Vtlb	-	€ 2.925,82

Vóór het huwelijk zijn de inkomens van Ali en Aafke dus volledig apart. En omdat alleen Aafke in de schuldberegeling zit, geldt het Vtlb alleen voor haar.

Vanaf het huwelijk ontstaat de hierboven genoemde beperkte gemeenschap van goederen. Vanaf dat moment vallen de beide inkomens daardoor in de huwelijksgemeenschap en is er ook één gezamenlijk Vtlb, ondanks dat Ali geen schuldberegeling heeft.

Wat betekent dit voor de afloscapaciteit?

Voor het huwelijk was de maandelijkse afloscapaciteit van Aafke: $\text{Inkomen Aafke} - \text{Vtlb Aafke} = € 401,29$

Vanaf het huwelijk is er een (beperkte) gemeenschap van goederen, en dus een gezamenlijk Vtlb met een

gezamenlijke afloscapaciteit. De gezamenlijke afloscapaciteit moet worden gespaard en vervolgens worden verdeeld volgens de regels van het nieuwe huwelijksvermogensrecht.

De gezamenlijke maandelijkse afloscapaciteit is: Inkomens gezamenlijk – Vtlb gezamenlijk = € 1.649,10

Omdat alleen Aafke schulden heeft, betekent dat in deze casus dat de helft van de gezamenlijke afloscapaciteit naar de partner-niet-in-de-regeling (Ali dus) overgemaakt kan worden. De andere helft is beschikbaar als afloscapaciteit voor de schuldeisers van Aafke. Er resteert vanaf het huwelijk dus $\text{€ } 1.649,10 / 2 = \text{€ } 824,55$ per maand voor de schuldeisers van Aafke. Dat is dus € 423,26 méér per maand dan voor het huwelijk!

“Omdat Ali & Aafke wilden besparen op de notaris gaat er € 423,26 per maand méér naar de schuldeisers.”

Let op: zorg dat je echt zeker weet dat er alleen privéschulden zijn van Aafke. Zijn er ook gezamenlijke schulden? Dan moet de volledige gezamenlijke afloscapaciteit ingezet worden en volgens de daarvoor geldende regels worden verdeeld. In dat geval mag dus niet de helft van de afloscapaciteit naar de partner-niet-in-de-regeling (in deze casus Ali) overgemaakt worden. Om te berekenen hoe de gezamenlijke afloscapaciteit dan verdeeld moet worden, gebruik je de ‘Uitdelingslijst voor het huwelijksvermogensrecht vanaf 2018’. Deze is te vinden op www.bureauwsnp.nl

Conclusie

Ali was voor het huwelijk niet aansprakelijk voor de schulden van Aafke. En ook na het ja-woord is hij niet aansprakelijk voor haar schulden.

Maar toch komt het huwelijk Ali en Aafke duur te staan. Duurder dan zij vooraf dachten. Want door geen huwelijkse voorwaarden bij de notaris op te laten stellen, dachten zij ongeveer € 1.000,- te besparen aan notaris-kosten. Maar nu hun beider inkomsten vanaf het huwelijk in de gemeenschap van goederen – ook al is dat een beperkte – vallen, moet er maandelijks veel meer worden afgedragen voor de schuldeisers. Dit hadden ze kunnen voorkomen door huwelijkse voorwaarden te laten opmaken of door pas na de schuldregeling te trouwen.

In de eerste plaats is daarom belangrijk om aan cliënten die overwegen te gaan trouwen te laten weten dat zij zich goed moeten laten informeren over de gevolgen. En in de tweede plaats, als het huwelijk eenmaal een feit is, is het ook zaak om de Vtlb-berekening zo spoedig mogelijk opnieuw te berekenen.

Deze casus laat duidelijk zien wat een groot verschil één vinkje in de Vtlb-calculator kan uitmaken: wel of geen gemeenschap van goederen. Wees dus alert bij een huwelijk tijdens een schuldregeling!

Noten

- 1 Art. 1:94 lid 1 BW: “Van het ogenblik van de voltrekking van het huwelijk bestaat tussen de echtgenoten van rechtswege een gemeenschap van goederen.”